

Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE TRYBUNAŁU (ósma izba)

z dnia 5 czerwca 2014 r. *

Odesłanie prejudycjalne — Współpraca sądowa w sprawach cywilnych — Rozporządzenie (WE) nr 44/2001 — Uznawanie i wykonywanie środków tymczasowych i zabezpieczających — Stwierdzenie nieważności pierwotnej decyzji — Podtrzymanie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym — Umorzenie postępowania

W sprawie C-350/13

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Augstākās tiesas Senāts (Łotwa) postanowieniem z dnia 12 czerwca 2013 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 25 czerwca 2013 r., w postępowaniu:

Antonio Gramsci Shipping Corp.,

Apollo Holdings Corp.,

Arctic Seal Shipping Co. Ltd,

Atlantic Leader Shipping Co. Ltd,

Cape Wind Trading Co.Ltd,

Clipstone Navigation SA,

Dawnlight Shipping Co. Ltd,

Dzons Rids Shipping Co.,

Faroship Navigation Co. Ltd,

Gaida Shipping Co.,

Gevostar Shipping Co. Ltd,

Hose Marti Shipping Co.,

Imanta Shipping Co. Ltd,

Kemeri Navigation Co.,

Klements Gotvalds Shipping Co.,

* Język postępowania: łotewski.

Latgale Shipping Co. Ltd,
Limetree Shipping Co. Ltd,
Majori Shipping Co. Ltd,
Noella Maritime Co. Ltd,
Razna Shipping Co.,
Sagewood Trading Inc.,
Samburga Shipping Co. Ltd,
Saturn Trading Co.,
Taganroga Shipping Co.,
Talava Shipping Co. Ltd,
Tangent Shipping Co. Ltd,
Viktorio Shipping Co.,
Wilcox Holding Ltd,
Zemgale Shipping Co. Ltd,
Zoja Shipping Co. Ltd

przeciwko

Aivarsowi Lembergsowi,

TRYBUNAŁ (ósma izba),

w składzie: C.G. Fernlund, prezes izby, A. Ó Caoimh i C. Toader (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: A. Calot Escobar,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez J. Beeko, działającą w charakterze pełnomocnika, wspieraną przez B. Kennelly’ego, barrister,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez A. Saukę oraz A.M. Rouchaud-Joët, działających w charakterze pełnomocników,

wydaje następujące

Postanowienie

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 34 pkt 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między Antonio Gramsci Shipping Corp. i 29 innymi skarżącymi a A. Lembergsem w przedmiocie uznania i wykonania postanowienia wydanego przez High Court of Justice (England & Wales), Queen’s Bench Division (sąd handlowy) (Zjednoczone Królestwo), który zarządził zajęcie aktywów należących do pozwanego w postępowaniu głównym lub przezeń kontrolowanych (zwanego dalej „postanowieniem o zajęciu”).
- 3 Sąd odsyłający wywodzi, że postanowienie o zajęciu, określane w „Common law” mianem nakazu Mareva, działa in personam tak jak nakaz, który nie pozwala, by konkretna osoba mogła przenieść określone aktywa. Na jego podstawie nie zostają zajęte aktywa, lecz jest ono kierowane do osoby indywidualnej.
- 4 Zdaniem sądu odsyłającego istotne jest ustalenie, czy w ramach postępowania w sprawie uznania i wykonania orzeczenia wydanego przez sąd innego państwa członkowskiego szkoda osób, które nie są stronami pierwotnego postępowania, może stanowić powód zastosowania klauzuli porządku publicznego zawartej w art. 34 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001. W tych okolicznościach Augstākās tiesas Senāts postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 34 ust. 1 rozporządzenia nr 44/2001 należy interpretować w ten sposób, że w ramach postępowania w sprawie uznania orzeczenia zagranicznego sądu naruszenie praw osób, które nie są stronami postępowania głównego, może być powodem zastosowania klauzuli porządku publicznego przewidzianej we wspomnianym art. 34 ust. 1 i odmowy uznania zagranicznego orzeczenia w zakresie, w jakim dotyczy ono osób, które nie są stronami postępowania głównego?

2) W razie odpowiedzi twierdzącej na pytanie pierwsze – czy art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej należy interpretować w ten sposób, że zasada rzetelnego procesu ujęta w tym artykule zezwala, aby w postępowaniu dotyczącym przyjęcia tymczasowych środków zabezpieczających zostały ograniczone prawa majątkowe osoby, która nie była stroną postępowania, wówczas gdy przewiduje się, że każda osoba, której dotyczy postanowienie o tymczasowych środkach zabezpieczających, będzie miała prawo wystąpienia w każdej chwili o zmianę lub uchylenie postanowienia sądu, przy czym powodom powierza się doręczenie postanowienia zainteresowanym osobom?”
- 5 Na pisemnym etapie postępowania rząd Zjednoczonego Królestwa zwrócił uwagę na to, że postanowienie o zajęciu zostało uchylone. Mówiąc dokładniej, z całości danych będących do dyspozycji Trybunału wynika, że postanowienie to zostało unieważnione przez sąd, który je wydał, orzekający co do istoty w innym składzie, w drodze orzeczenia z dnia 12 lipca 2012 r. W postępowaniu apelacyjnym orzeczenie te zostało utrzymane w mocy orzeczeniem z dnia 19 czerwca 2013 r. wydanym przez Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division). W dniu 26 lipca 2013 r. skarga na to drugie orzeczenie została oddalona przez Supreme Court of the United Kingdom, tak że uchylenie postanowienia o zajęciu uzyskało powagę rzeczy osądzonej.
- 6 W związku z powyższą informacją sekretarz Trybunału zwrócił się pismem z dnia 8 listopada 2013 r. do sądu odsyłającego o powiadomienie go, czy podtrzymuje on swój wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Pismem z dnia 3 lutego 2014 r. sąd ten wskazał, iż na rozprawie z dnia 22 stycznia 2014 r. przedstawiciel pozwanego A. Lembergsa wyraził opinię, że choć odpowiedzi Trybunału na pytania sądu odsyłającego nie mają już znaczenia w niniejszym przypadku z uwagi na

uchylenie postanowienia o zajęciu, uzyskanie tych odpowiedzi byłoby jednak przydatne, gdyż sąd ten ma do rozpatrzenia analogiczną sprawę. Sąd odsyłający zdecydował się więc podtrzymać swoje pytania prejudycjalne.

- 7 Należy najpierw przypomnieć, że zgodnie z pkt 30 Zaleceń dla sądów krajowych, dotyczących składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym (Dz.U. 2012, C 383, s. 1) „[d]la zapewnienia prawidłowego przebiegu postępowania prejudycjalnego przed Trybunałem oraz użyteczności jego orzeczenia sąd odsyłający powinien poinformować Trybunał o wszelkich zdarzeniach procesowych mogących mieć wpływ na postępowanie [prejudycjalne]”.
- 8 Co więcej, z orzecznictwa Trybunału wynika, że w ramach współpracy między nim a sądami krajowymi na podstawie art. 267 TFUE wyłącznie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za przyszły wyrok, należy – przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy – zarówno ocena tego, czy do wydania wyroku jest niezbędne uzyskanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak i ocena znaczenia dla sprawy pytań, które stawia on Trybunałowi (zob. wyrok Di Donna, C-492/11, EU:C:2013:428, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 9 Jednakże Trybunał wskazał również, że w wyjątkowych przypadkach w celu zweryfikowania swojej własnej kompetencji należy do niego zbadanie okoliczności, w jakich sąd krajowy kieruje do niego wnioski prejudycjalny. Może on odmówić wydania orzeczenia w przedmiocie pytania prejudycjalnego przedłożonego przez sąd krajowy tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że wykładnia prawa Unii, o którą wnioskowano, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego niezbędnymi do udzielenia użytecznej odpowiedzi na pytania, które zostały mu postawione (zob. wyrok Di Donna, EU:C:2013:428, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 10 I tak należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zarówno z brzmienia, jak i z systematyki art. 267 TFUE wynika, iż warunkiem zastosowania procedury prejudycjalnej jest, by przed sądem krajowym rzeczywiście toczył się spór, w ramach którego sąd ten wezwany będzie do wydania orzeczenia z uwzględnieniem wyroku prejudycjalnego (zob. wyrok Di Donna, EU:C:2013:428, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo; a także wyrok Pohotovost, C-470/12, EU:C:2014:101, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 11 W niniejszej sprawie sam sąd odsyłający stwierdza, że postanowienie o zajęciu, o którego uznanie i wykonanie wnoszono, zostało uchylone. Wobec tego sąd ten nie musi już rozstrzygnąć zawisłego przed nim sporu, a zatem pytania zadane w ramach niniejszej sprawy stały się hipotetyczne. Okoliczność, że analogiczne spory są w toku przed sądem odsyłającym, nie ma wpływu na to stwierdzenie.
- 12 W każdym wypadku jeżeli wykładnia prawa Unii okaże się konieczna do rozstrzygnięcia innego sporu, sąd odsyłający ma w razie potrzeby możliwość zwrócenia się z urzędu do Trybunału na podstawie art. 267 TFUE.
- 13 Z powyższych rozważań wynika, że postępowanie w sprawie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym należy umorzyć.
- 14 Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania głównego, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) postanawia, co następuje:

Postępowanie w sprawie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym przedstawionego przez Augstākās tiesas Senāts (Łotwa) postanowieniem z dnia 12 czerwca 2013 r. zostaje umorzone.

Podpisy